

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 3Cdo/199/2014
Identifikačné číslo spisu: 8813204581
Dátum vydania rozhodnutia: 06.06.2016
Meno a priezvisko: JUDr. Emil Franciscy
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2016:8813204581.2

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu CASH COLLECTORS SK s.r.o., so sídlom v Bratislave, Mlynské Nivy č. 49, IČO: 44703015, zastúpeného Havel, Holásek & Partnes, s.r.o., advokátskou kanceláriou so sídlom v Bratislave, Mlynské Nivy č. 49, IČO: 36856584, proti žalovanému M. R., bývajúcemu v H., za účasti Združenia na ochranu občana spotrebiteľa HOOS, so sídlom v Prešove, Námestie legionárov č. 5, IČO: 42176778, vedľajšieho účastníka na strane žalovaného, zastúpeného JUDr. Igorom Šafrankom, advokátom so sídlom vo Svidníku, Sovietskych hrdinov č. 163/66, o zaplatenie 3 046,57 € s príslušenstvom, vedenej na Okresnom súde Vranov nad Topľou pod sp. zn. 11 C 365/2013, o dovolaní žalobcu proti uzneseniu Krajského súdu v Prešove z 26. novembra 2013 sp. zn. 5 Co 204/2013, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a .

Žalovanému a vedľajšiemu účastníkovi nepriznáva náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

Okresný súd Vranov nad Topľou uznesením z 5. augusta 2013 č.k. 11 C 365/2013-33 konanie zastavil (§ 96 ods. 1 a 3 O.s.p.). Žalovanému ani vedľajšiemu účastníkovi náhradu trov konania nepriznal (§ 146 ods. 2 prvá veta O.s.p.), lebo im žiadne trovy konania nevznikli. Na odôvodnenie nepriznania náhrady trov Združeniu na ochranu občana spotrebiteľa HOOS, so sídlom v Prešove, Námestie legionárov 5, IČO: 42176778, vedľajšieho účastníka na strane žalovaného (ďalej len „HOOS“) uviedol, že jeho jediným úkonom bolo oznámenie vstupu do konania, ktoré však nemožno považovať za prevzatie právneho zastúpenia. Proti výroku o trovách konania podalo HOOS odvolanie.

Krajský súd v Prešove uznesením z 26. novembra 2013 sp. zn. 5 Co 204/2013 uznesenie súdu prvého stupňa v napadnutom výroku zmenil (§ 220 O.s.p.) tak, že žalobcu zaviazal zaplatiť HOOS náhradu trov konania vo výške 154,76 €. Nestotožnil sa s právnym záverom súdu prvého stupňa, podľa ktorého HOOS nevykonalo v konaní žiadne úkony; z obsahu spisu je totiž zrejmé, že žalobca vzal žalobu späť až po vstupe HOOS do konania. Skutočnosť, že sa HOOS nevyjadriло k žalobe (resp. sa k nej vyjadriло len všeobecne), mu nemôže byť na ťarchu; žaloba bola totiž vzatá späť skôr, než mu ju súd stihol doručiť

na vyjadrenie. Oznamením HOOS došlo k jeho vstupu do konania, preto má nárok na náhradu účelne vynaložených trov konania (svojho právneho zastúpenia). O trovách odvolacieho konania rozhodol podľa § 224 ods. 1 O.s.p. a § 142 ods. 1 O.s.p.

Proti uzneseniu odvolacieho súdu podal žalobca dovolanie. Poukázal na to, že súd prvého stupňa mu neoznámil vstup HOOS do konania. Odvolaciemu súdu vytkol, že konal o odvolaní HOOS napriek tomu, že vedľajšie účastníctvo nevzniklo. Skutočnosť, že mu súd nedoručil oznámenie o vstupe HOOS do konania, viedla k tomu, že nemal možnosť namietat' neprípustnosť jeho vstupu do konania. Tým mu bola odňatá možnosť pred súdom konať v zmysle ustanovenia § 237 písm. f/ O.s.p. Postupom odvolacieho súdu, ktorý napriek tomu prejednal odvolanie HOOS, došlo k tzv. inej procesnej vade konania majúcej za následok nesprávne rozhodnutie vo veci (§ 241 ods. 2 písm. b/ O.s.p.). Žiadal preto napadnuté uznesenie zrušiť a vec vrátiť odvolaciemu súdu na ďalšie konanie.

Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) ako súd dovolací [§ 10a ods. 1 O.s.p. (poznámka dovolacieho súdu: v ďalšom texte sa uvádza Občiansky súdny poriadok v znení pred 1. januárom 2015, lebo dovolanie bolo podané pred týmto dňom)] po zistení, že dovolanie podal včas účastník konania zastúpený v súlade s § 241 ods. 1 O.s.p., bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 3 O.s.p.) skúmal, či dovolanie smeruje proti rozhodnutiu, ktoré možno týmto opravným prostriedkom napadnúť.

Dovoláním možno napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa (§ 236 ods. 1 O.s.p.).

V prejednávanej veci je dovoláním napadnuté uznesenie odvolacieho súdu o trovách konania. Uznesenia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú uvedené v § 239 ods. 1 a 2 O.s.p.; dovolateľ napadol uznesenie odvolacieho súdu, ktoré nemá znaky uznesení uvedených v týchto ustanoveniach. Navyše, dovolanie proti uzneseniu odvolacieho súdu o trovách konania je neprípustné aj vtedy, ak smeruje proti uzneseniam uvedeným v § 239 ods. 1 a 2 O.s.p. (vid' § 239 ods. 3 O.s.p.).

Vzhľadom na obsah dovolania a zákonnú povinnosť (§ 242 ods. 1 O.s.p.) prihliadnuť na existenciu procesných vád konania, ktoré zakladajú tzv. zmätočnosť rozhodnutia, skúmal dovolací súd prípustnosť dovolania aj podľa § 237 O.s.p. Podľa tohto ustanovenia je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu, ak a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b/ ten, kto v konaní vystupoval ako účastník, nemal spôsobilosť byť účastníkom konania, c/ účastník konania nemal procesnú spôsobilosť a nebol riadne zastúpený, d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e/ sa nepodal návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, f/ účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom, g/ rozhodoval vylúčený sudca alebo bol súd nesprávne obsadený, ibaže namiesto samosudcu rozhodoval senát. Z hľadiska prípustnosti dovolania podľa uvedeného ustanovenia nie je predmet konania významný; ak v konaní došlo k niektorej z vád vymenovaných v ustanovení § 237 O.s.p., možno ním napadnúť aj rozhodnutia, proti ktorým je inak dovolanie neprípustné (vid' napríklad R 117/1999, R 34/1995 a tiež rozhodnutia najvyššieho súdu uverejnené v časopise Zo súdnej praxe pod č. 38/1998 a č. 23/1998). Osobitne ale treba zdôrazniť, že pre záver o prípustnosti dovolania v zmysle § 237 O.s.p. nie je významný subjektívny názor dovolateľa tvrdiaceho, že došlo k vade vymenovanej v tomto ustanovení; rozhodujúcim je výlučne zistenie (záver) dovolacieho súdu, že k tejto procesnej vade skutočne došlo.

Procesné vady konania v zmysle § 237 písm. a/ až e/ a g/ O.s.p. dovolateľ netvrdil a ich existencia nevyšla v dovolacom konaní najavo. Prípustnosť jeho dovolania preto z týchto ustanovení nevyplýva.

S prihliadnutím na obsah dovolania a v ňom vytýkané nesprávnosti postupu prvostupňového a odvolacieho súdu sa dovolací súd osobitne zaoberal otázkou, či žalobcovi bola odňatá možnosť pred súdom konať (§ 237 písm. f/ O.s.p.). Žalobca tvrdí, že k tejto vade došlo postupom súdu prvého stupňa, ktorý mu neoznámil vstup HOOS do konania, a tak mu znemožnil namietat' neprípustnosť vstupu HOOS do konania. Pochybenia sa dopustil aj odvolací súd, ktorý prejednal odvolanie HOOS, i

keď vedľajšie účastníctvo nevzniklo.

V zmysle § 93 ods. 3 O.s.p. vedľajší účastník vstupuje do konania buď z vlastného podnetu alebo na výzvu niektorého z účastníkov urobenú prostredníctvom súdu; o prípustnosti vedľajšieho účastníctva súd rozhodne len na návrh (niektorého z účastníkov konania). Z tohto ustanovenia logicky vyplýva, že ak má účastník oprávnenie namietat, že vstup určitého subjektu do konania v procesnom postavení vedľajšieho účastníka je neprípustný, musí byť o jeho vstupe upovedomený. Zákonu preto zodpovedá procesný postup súdu, v rámci ktorého a/ oznámi účastníkom konania na oboch procesných stranách, že tento subjekt vstúpil do konania ako vedľajší účastník a b/ vyzve ich, aby sa k tomuto vstupu vyjadrili (viď rozhodnutie najvyššieho súdu sp. zn. 3 Cdo 137/2012). Súdom vyzvaní účastníci majú právo vyjadriť svoje nesúhlasné stanovisko so vstupom vedľajšieho účastníka do konania.

Žalobca dôvodne namieta, že postup súdu prvého stupňa, ktorý v preskúmvanej veci nezodpovedal Občianskemu súdnemu poriadku, mu neumožnil oboznámiť sa so vstupom HOOS do konania a reagovať na vstup HOOS do konania. Na druhej strane je potrebné zohľadniť to, čo najvyšší súd uviedol vo viacerých rozhodnutiach (viď napríklad R 2/2016 a sp. zn. 3 Cdo 238/2011, 3 Cdo 525/2014, 5 ECdo 74/2013, 7 ECdo 90/2013), že totiž nie každá procesná nesprávnosť, ku ktorej dôjde v priebehu občianskeho súdneho konania, je relevantná (až alebo aj) z hľadiska ustanovenia § 237 O.s.p. Najvyšší súd už dávnejšie dospel k záveru, že podmienka prípustnosti dovolania podľa § 237 písm. f/ O.s.p. nie je splnená medziiným vtedy, keď sa účastníkovi odňala možnosť konať pred súdom pre časť konania do takej miery, že účastník následne mohol uplatniť svoj vplyv na výsledok konania napríklad tým, že mohol podať proti rozhodnutiu, ktoré mu bol riadne doručené, odvolanie a v ňom uplatniť svoj procesný vplyv na priebeh a výsledok konania (viď R 39/1993).

V danom prípade žalobca takúto procesnú možnosť uplatniť svoj vplyv na výsledok konania mal. Zo spisu vyplýva, že súd prvého stupňa mu 17. septembra 2013 doručil odvolanie HOOS (viď doručku pripojenú k č.l. 50 spisu) a vytvoril mu procesnú možnosť vyjadriť sa k nemu (vo vyjadrení k odvolaniu poukázať napríklad na procesné nedostatky prvostupňového konania, vzniesť námietku neprípustnosti vedľajšieho účastníctva alebo vstupu HOOS do konania a vyjadriť sa tiež k účelnosti trov požadovaných HOOS). Ak by žalobca takéto vyjadrenie vyhotovil a súdu doručil, išlo by o procesný úkon žalobcu, ktorým mohol uplatniť svoj vplyv na výsledok konania. Zo spisu ale vyplýva, že žalobca nevyužil svoje oprávnenie vyjadriť sa k odvolaniu HOOS (viď č.l. 52 spisu) a svojím vyjadrením uplatniť svoj procesný vplyv na výsledok odvolacieho konania. Pokiaľ sám nekonal v súlade so zásadou, podľa ktorej právo patrí bdelym (pozorným, ostražitým, opatrným), to znamená tým, ktorí sa aktívne zaujímajú o ochranu, uplatnenie a výkon svojich práv, je nedôvodná jeho námietka o odňatí možnosti pred súdom konať.

Žalobca odňatie možnosti konať pred súdom spája tiež s postupom odvolacieho súdu, ktorý prejednal odvolanie HOOS, i keď - ako tvrdí - vedľajšie účastníctvo nevzniklo. Podstata tejto námietky žalobcu sa týka vyriešenia otázky, či HOOS malo alebo nemalo postavenie vedľajšieho účastníka. Táto otázka je bezpochyby súčasťou právneho posúdenia veci. Najvyšší súd už ale vo svojich rozhodnutiach opakovane uviedol, že ustanovenie § 237 písm. f/ O.s.p. dáva možnosť konať pred súdom do súvislosti len s faktickou činnosťou súdu (procesným postupom), teda nie s jeho právnym hodnotením veci zaujatým v napadnutom rozhodnutí (viď napríklad sp. zn. 1 Cdo 124/2008, 2 Cdo 96/2007, 3 Cdo 193/2007, 4 Cdo 200/2007, 5 Cdo 111/2007, 6 Cdo 164/2010, 7 Cdo 51/2010, 8 Cdo 70/2013). Súd právnym posúdením veci neodníma účastníkovi konania možnosť realizovať jeho procesné práva (porovnaj R 54/2012). Nesprávne právne posúdenie veci je síce relevantný dovolací dôvod v tom zmysle, že ho možno uplatniť v procesne prípustnom dovolaní (viď § 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.), samo osebe ale prípustnosť dovolania nezakladá. Nejde totiž o vadu konania uvedenú v ustanovení § 237 O.s.p., ani znak (atribút, stránku) rozhodnutia, ktorý by bol uvedený v § 239 O.s.p. ako zakladajúci prípustnosť dovolania. Toto konštatovanie platí obdobne pre tzv. inú vadu konania majúcu za následok nesprávne rozhodnutie veci (§ 241 ods. 2 písm. b/ O.s.p.).

Vzhľadom na to, že prípustnosť dovolania žalobcu nevyplýva z ustanovenia § 239 ods. 1 a 2 O.s.p., nepotvrdila sa existencia dovolateľom namietanej vady (§ 237 písm. f/ O.s.p.) a v konaní nevyšli najavo

ani ďalšie vady vymenované v § 237 O.s.p., najvyšší súd odmietol dovolanie žalobcu ako procesne neprípustné (§ 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 218 ods. 1 písm. c/ O.s.p.).

V dovolacom konaní úspešnému žalovanému a HOOS vzniklo právo na náhradu trov dovolacieho konania voči žalobcovi, ktorý úspech nemal (§ 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 224 ods. 1 O.s.p. a § 142 ods. 1 O.s.p.). Dovolací súd žalovanému a HOOS nepriznal náhradu trov dovolacieho konania, lebo nepodali návrh na jej priznanie (§ 151 ods. 1 O.s.p.).

Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.